

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o správě energetické unie, kterým se mění směrnice 94/22/ES, směrnice 98/70/ES, směrnice 2009/31/ES, nařízení (ES) č. 663/2009, nařízení (ES) č. 715/2009, směrnice 2009/73/ES, směrnice Rady 2009/119/ES, směrnice 2010/31/EU, směrnice 2012/27/EU, směrnice 2013/30/EU a směrnice Rady (EU) 2015/652 a zrušuje nařízení (EU) č. 525/2013

[COM(2016) 759 final – 2016/0375 (COD)]

(2017/C 246/06)

Zpravodaj: **Brian CURTIS**

Konzultace	Evropský parlament, 16. 1. 2017 Rada Evropské unie, 20. 1. 2017
Právní základ	Články 191, 192 a 194 Smlouvy o fungování Evropské unie
Odpovědná sekce	Doprava, energetika, infrastruktura a informační společnost
Přijato ve specializované sekci	11. 4. 2017
Přijato na plenárním zasedání	26. 4. 2017
Plenární zasedání č.	525
Výsledek hlasování	103/0/1
(pro/proti/zdrželi se hlasování):	

1. Závěry a doporučení

1.1 Nařízení o správě energetické unie nemá poskytnout jen celkový rámec, jehož prostřednictvím budou fungovat četné aspekty energetické unie, ale také jasně stanovit povinnosti týkající se podávání zpráv a postup pro dosažení všech cílů EU v oblasti klimatu a energetiky v dohledné budoucnosti. Jde o komplexní, rozsáhlý a zcela nezbytný právní předpis.

1.2 Není nikterak přehnané tvrdit, že bez silné správy nebude energetická unie fungovat a významně se sníží šance EU splnit vlastní závazky a závazky z Pařížské dohody. Základní podmínkou úspěchu tohoto procesu je účast a zapojení občanské společnosti, spolupráce a podpora členských států a dohoda a závazek sociálních partnerů. Musí být především jasné, že nařízení usnadňuje spravedlivou transformaci energetiky, zvláště pokud jde o pracovní místa a náklady na energii pro domácnosti a podniky.

1.3 EHSV podporuje návrh nařízení o správě energetické unie. Návrh rozpracovává rámec, jenž členskými státy umožňuje realizovat nejméně nákladná řešení pro své vnitrostátní plány v oblasti energetiky a klimatu a zmírňuje rizika nevyužitých aktiv v infrastruktuře. Pokud však nebudou provedeny změny tohoto nařízení, není pravděpodobné, že se to uskuteční. Je třeba přijít se souvisejícími podpůrnými opatřeními, jež umožní dosáhnout sociálního konsensu na celostátní, regionální a místní úrovni, pokud jde o to, jak nejlépe řešit sociálně ekonomické a technické důsledky spravedlivé transformace energetiky.

1.4 Energetická solidarita a bezpečnost má zásadní význam, a ačkoliv je v rámci nařízení jednou z pěti hlavních oblastí podávání zpráv a posuzování, je třeba věnovat zvláštní pozornost vytvoření jasné a sdílené energetické diplomacie a politiky vůči třetím zemím.

1.5 Bez posílení navrhovaného nařízení o správě energetické unie je celá koncepce energetické unie ohrožena oslabením legitimacy mandátu EU vést transformaci energetiky. Existuje také vážné riziko, že pokud nebudou přijata hmatatelná opatření k zapojení občanů a přijetí odpovědnosti, zesílí vnímání EU jako vzdálené technokratické entity.

1.6 V článku nařízení věnovaném definicím je třeba vyjasnit další termíny, mimo jiné „úkoly“, „cíle“, „vnitrostátní příspěvek“, „konzultace“, „energetická chudoba“ a „regionální“.

1.7 Nařízení by mělo jasně uvést, že hledí dále než do roku 2030, a zahrnovat výslovný závazek EU v oblasti jejího cíle týkajícího se emisí skleníkových plynů do roku 2050 a pokud možno také její nový mezinárodní závazek dosáhnout do roku 2050 nulových emisí skleníkových plynů.

1.8 Příloha nařízení by měla obsahovat orientační referenční hodnoty vnitrostátního příspěvku členských států v oblasti energie z obnovitelných zdrojů a energetické účinnosti pro rok 2030 (na základě nejlepších odhadů Komise).

1.9 Nařízení by mělo od členských států vyžadovat, aby zakotvily do svých vnitrostátních předpisů své dohodnuté příspěvky do roku 2030.

1.10 Nařízení by mělo jasně uvést, že je na odpovědnosti jednotlivých členských států, aby náležitě a přiměřeně přispěly k celkovým cílům EU.

1.11 Je třeba zdůraznit, že údaje, jež členské státy poskytnou, musí být relevantní pro dané vykazované období a být aktuální a že je nutné, aby na zajištění tohoto požadavku byly poskytnuty odpovídající zdroje a podpůrné systémy.

1.12 Vnitrostátní plány pro rok 2030 by měly být vytvořeny na základě poznatků a vodítek dlouhodobých strategií, aby bylo možné získat co nejvíce výhod (například krátkodobá rozhodnutí budou nákladově efektivnější, pokud budou vydávána v souladu s dlouhodobou strategií).

1.13 Nařízení by mělo obsahovat ustanovení znemožňující návrat k původnímu stavu jakožto mechanismus, jak přispět k ambicióznímu cíli Pařížské dohody, aby oteplování nepřesáhlo hodnotu 1,5 °C ve srovnání s hodnotami před průmyslovou revolucí.

1.14 V příloze by měla být uvedena „referenční definice“ energetické chudoby, aby bylo možno provádět srovnatelnou a konzistentní analýzu údajů.

1.15 Nařízení by mělo jasně stanovit, že členské státy musí zveřejnit předlohu vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu v co nejranějším stadiu a že všechny následující fáze vývoje plánu, včetně připomínek a reakcí Komise, regionálních partnerů a členských států, budou veřejně přístupné.

1.16 Mělo by být podrobněji popsáno posuzování vyrovnávacích finančních příspěvků a charakter „platformy financování“ a zda ji lze použít k pákovému efektu na další financování. Rozsah použití finančních prostředků by se měl rozšířit na opatření v oblasti energetické účinnosti.

1.17 Definice „regionální spolupráce“ by neměla být zúžena na geografickou blízkost, ale měla by zahrnovat skupiny států s doplňujícími se zdroji energie, včetně třetích zemí.

1.18 Příloha by měla obsahovat zvláštní ustanovení o charakteru, rozsahu a zdrojích veřejných konzultací s cílem zajistit jednotné a poučené povědomí a zapojení občanů v celé EU.

1.19 Bylo by vhodné uvažovat o vytvoření specializovaného informačního oddělení o evropské energetice v Evropské agentuře pro životní prostředí.

1.20 Kromě scénáře pro „osmdvacítku“ by měl být vypracován také scénář pro „brexit“ a při posuzování vnitrostátních příspěvků by se měly současně prodiskutovávat oba uvedené scénáře.

2. Úvod

2.1 Evropa v současnosti čelí mnoha výzvám, ať už politickým, hospodářským, nebo technickým, jež se dotýkají jednotlivých občanů a v důsledku toho utvářejí charakter a budoucnost naší demokracie. Oblast energetiky byla po mnoho let doménou, v níž působily mocné politické, technické a hospodářské síly. Energetická unie se svou vizí budoucí soudržné strategie je hlavním nástrojem EU k zajištění evropské energie šetrné ke klimatu, jejíž dodávky budou bezpečné a cenově dostupné.

2.2 V účinné správě energetické unie nejde jen o to, budovat důvěru spotřebitelů a investorů, aby co nejnižší náklady umožnily dosáhnout maximálního přínosu, ale také o to, poskytnout rozhodující důkaz závazku EU plnit Pařížskou dohodu a vydat se směrem k překročení cílů pro rok 2050 v oblasti energetiky a klimatu. Správně koncipované nařízení o správě energetické unie tudíž Evropě poskytuje nepostradatelnou příležitost prokázat její hodnotu občanům, členským státům a světu. Toto nařízení je zvláště důležité, jelikož překonává předěl mezi systémem obchodování s emisemi a nařízením o sdílení úsilí, pokud jde o to přimět členské státy, aby plánovaly dekarbonizaci celého hospodářství.

2.3 V dubnu 2015 přijal EHSV na žádost Komise průzkumné stanovisko *Rozvoj systému správy navrženého v souvislosti s rámcem politiky v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030* ⁽¹⁾. V uplynulých letech se nepochybně zvýšila naléhavost potřeby opatření v oblasti energetiky a klimatu a ukázala se potřeba dlouhodobého přístupu při řízení přechodu na nízkouhlíkové hospodářství. Toto navrhované nařízení nyní stanoví požadavky na integrované vnitrostátní plány v oblasti energetiky a klimatu a zjednodušený postup jejich vypracování a dohledu nad nimi. V posledních dvou letech se však oslabila důvěra občanů v politické a institucionální vedení a v politickou soudržnost v celé EU obecně, a v důsledku toho je problém správy ještě naléhavější a současně i obtížnější.

2.4 Pařížská dohoda z prosince 2015 navíc přinesla dohodu na světové úrovni společně a nerozdílně podepsanou EU a jejími členskými státy, jež se zavázaly k vnitrostátně stanoveným příspěvkům, které lze považovat za shodné se závazky obsaženými v tomto nařízení. Její signatáři se kromě toho dohodli, že budou vyvíjet úsilí, aby nárůst globální teploty nepřekročil hodnotu 1,5 °C oproti hodnotám před průmyslovou revolucí, což je ambice vyžadující dlouhodobé plánování a náročné cíle, jež budou pravděpodobně ambicióznější než cíle pro rok 2050, na nichž se dosud dohodla EU.

2.5 Ve svém stanovisku z roku 2015 EHSV tyto trendy předjímal a uplatnil pragmatický přístup, podle něhož je předpokladem každého úspěšného návrhu v oblasti správy důkladné a rozsáhlé vzdělávání, informování a zapojování občanů. Nezdá se, že by k němu docházelo. Správa věcí veřejných je se svými důsledky pro závazné požadavky na vnitrostátní svrchované činnosti citlivou oblastí, zvláště pak v oblasti energetiky, kde se podmínky v jednotlivých členských státech velmi liší. Kromě toho je nutné jakýkoli proces doplnit nelegislativními opatřeními a činnostmi pro záruku úspěchu.

2.6 V roce 2001 Evropská komise přijala bílou knihu o správě věcí veřejných ⁽²⁾. Ta stanoví pět zásad řádné správy, jež jsou stále platné (avšak nikoli vždy uplatňované):

— Otevřenost

— Účast

— Odpovědnost

— Účinnost

— Soudržnost

Tyto zásady odrážejí zásady a hodnoty, jež EHSV podporuje, ale ještě bychom k nim v souvislosti s návrhem nařízení doplnili zásadu „spravedlivé transformace“.

2.7 Systém správy musí rovněž umožňovat neustálé vyjadřování názorů, preferencí, pohledů a hodnot a průběžně přispívat informacemi k rozhodnutím a doladovat politiky. Ve správě musí jít o zajišťování robustních a legitimních procesů rozhodování, ale musí také umožňovat, aby tato rozhodnutí zohledňovala vnitrostátní okolnosti a mohla se přizpůsobovat nepředvídatelnému vývoji v čase. To neznamená časté změny kurzu. Znamená to naopak, že celkový kurz cesty je chráněn závazkem k blízkým i dlouhodobým cílům, jež jsou v souladu s klimatologií, a že proces rozhodování o způsobu dosahování těchto cílů je stabilní – jde tedy o důslednější a inkluzivnější dynamiku.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 291, 4.9.2015, s. 8.

⁽²⁾ COM(2001) 428 final.

3. Shrnutí návrhu Komise

3.1 Navrhované nařízení o správě, které má zajistit, aby byly politiky a opatření tvořící energetickou unii jednotné a dostatečně ambiciózní a vzájemně se doplňovaly, se opírá o dvě soudržné části. První se snaží zjednodušit a lépe začlenit povinnosti týkající se plánování, podávání zpráv a sledování ve vnitrostátních plánech v oblasti energetiky a klimatu a přípravách plánů do roku 2050 a následných zprávách o pokroku včetně vrstvy integrovaného monitorování ze strany Komise na úrovni EU; druhá navrhuje proces politické správy mezi Komisí a členskými státy při vytváření a provádění vnitrostátních plánů. Bude-li návrh schválen v předložené podobě (nové legislativní opatření a revize stávajících sekundárních právních předpisů), představoval by nový mechanismus spolupráce mezi členskými státy a Komisí.

3.2 Celkově navrhované nařízení nabízí legislativní základ, který integruje (31) nebo ruší (23) více než 50 stávajících jednotlivých povinností týkajících se plánování, podávání zpráv a sledování obsažených v *acquis* pro oblast energetiky a klimatu. Pokrývá pět rozměrů energetické unie: energetickou solidaritu a bezpečnost, trh s energií, energetickou účinnost, snižování emisí uhlíku a výzkum, inovace a konkurenceschopnost. Do určitých podrobností definuje obsah integrovaných vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu, které mají zahrnovat pět uvedených rozměrů a jsou požadovány od každého členského státu od ledna 2019 a následně každých deset let. Jsou požadovány veřejné konzultace a regionální spolupráce spolu s pětiletou aktualizací prvního plánu a následných plánů. Klíčovými výsledky jsou vnitrostátní příspěvky v oblasti energie z obnovitelných zdrojů a energetické účinnosti a vypracování plánů dekarbonizace hospodářství do roku 2050.

3.3 Návrh stanoví, že Komise bude posuzovat plány, jejich aktualizace a následná opatření členských států podle doporučení Komise. Je vymezena podrobná struktura podávání dvouletých zpráv, kterou mají členské státy dodržovat, s podrobnými požadavky týkajícími se politik, opatření a odhadů v oblasti skleníkových plynů, vnitrostátních opatření k přizpůsobení, finanční a technologické podpory poskytnuté rozvojovým zemím, výnosů z dražeb, obnovitelné energie, energetické účinnosti, energetické bezpečnosti, vnitřního trhu s energií a výzkumu, inovací a konkurenceschopnosti. Pro uvedené zprávy je navržena „platforma pro elektronické podávání zpráv“.

3.4 Nařízení obsahuje podrobná ustanovení o posuzování, následné kontrole a o mechanismu doporučení a reakce v případech, kdy jsou ambice nebo pokrok považovány za nedostatečné. Ustanovení rozsáhlého a povinného rámce vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu pomáhá zajistit srovnatelnost a jednotnost. Je požadováno, aby členský stát hradil finanční příspěvek do platformy pro financování, která bude kryt případné schodky u dohodnutých základních cílových hodnot v oblasti obnovitelné energie. Výroční zpráva o stavu energetické unie má obsahovat komplexní zprávy o uvedených oblastech. Zvláště a rozsáhlou úlohu při pomoci Komisi získává Evropská agentura pro životní prostředí.

3.5 Nařízení se doplňuje s evropským semestrem a je s ním v souladu a otázky politiky v oblasti energetiky nebo klimatu s makroekonomickým významem nebo významem pro strukturální reformy mohou být nadále řešeny doporučeními pro jednotlivé země v rámci procesu evropského semestru.

4. Obecné a konkrétní připomínky

4.1 Úkoly, cíle a příspěvky

4.1.1 Nařízení o správě energetické unie poskytuje podrobný rámec pro vnitrostátní plány v oblasti energetiky a klimatu a následné podávání zpráv, posuzování a úpravy. Soustředí se na stanovení úkolů, sledování plnění cílů a dosahování příspěvků. Vysvětlení těchto termínů však v článku 2 – Definic chybí, což je třeba napravit.

4.1.2 EHSV podporuje a schvaluje podrobné rámce, které jsou obsažené v příloze 1, pro povinné vnitrostátní plány v oblasti energetiky a klimatu. Ty nahrazují samostatné plány pro energetickou účinnost a obnovitelné zdroje energie. Zvláště důležitá je povinnost každého členského státu stanovit vnitrostátní příspěvky v těchto oblastech, jež by souhrnně měly odpovídat přinejmenším celkovým cílům dohodnutým na úrovni EU.

4.1.3 EHSV ve svých předchozích stanoviscích pevně a důsledně hájí závazné vnitrostátní cíle⁽³⁾. Činil tak proto, že minulé energetické politiky kvůli nedostatečnému provádění mnohokrát selhaly. Pokud se budou příspěvky podle vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu přísně uplatňovat, upravovat a vymáhat, dosažený výsledek by mohl být rovnocenný závazným cílům. Aby k tomu však skutečně došlo, je třeba odstranit řadu slabín současného návrhu.

4.1.4 Základem pro vnitrostátní příspěvky v oblasti energetické účinnosti a energie z obnovitelných zdrojů jsou dohodnuté závazky, jež členské státy, jak uvádějí, mají splnit do roku 2020. Nařízení by však bylo posíleno, kdyby do něj byly zahrnuty orientační referenční hodnoty příspěvků členských států do roku 2030. Ty bude nutno stanovit tak či tak jako základ pro dialog o úpravách a urychlí iterativní proces, se kterým se počítá po předložení a zveřejnění v rané fázi.

4.1.5 Některé země stanovily své energetické cíle do roku 2020 ve vnitrostátních právních předpisech. EHSV je přesvědčen, že nařízení by mělo od členských států vyžadovat, aby své dohodnuté příspěvky do roku 2030 zakotvily do svých vnitrostátních předpisů, a dané cíle tak získaly váhu právní povinnosti. Zkušenost však ukazuje, že ani právní povinnosti nejsou nutně zárukou plnění závazků, a proto zdůrazňujeme význam řádné správy jako stabilního procesu zajištění pokroku a níže v tomto stanovisku vyzdvihujeme především význam mnohem důraznějších ustanovení, jež umožní a zaručí účast zainteresovaných subjektů ve správě.

4.1.6 Aby se ještě více posílil význam vnitrostátních „příspěvků“, nařízení by mělo jak pro energetickou účinnost, tak i pro obnovitelné zdroje jasně uvést, že je na odpovědnosti jednotlivých členských států, aby náležitě a přiměřeně přispěly k celkovým cílům EU. V současnosti je tato povinnost záležitostí společné odpovědnosti.

4.2 Podávání zpráv

4.2.1 EHSV vítá proces povinného podávání zpráv ze strany členských států a analytickou/kritickou roli, již ve vztahu k těmto zprávám zastává Komise společně s Evropskou agenturou pro životní prostředí. Mají-li mít následná doporučení a stanoviska Komise účinek, bude nezbytně zapotřebí přesná, řádná a odvážná analýza. Je také nezbytné, aby byly údaje relevantní pro dané vykazované období a aby byly aktuální, jak bylo zdůrazněno ve stanovisku EHSV ke zprávě o stavu energetické unie za rok 2015⁽⁴⁾.

4.2.2 Údaje vyžadované pro účely procesu podávání zpráv jsou sice shodné s údaji vyžadovanými podle Pařížské dohody o změně klimatu, ale aktualizace vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu proběhne ještě před dokončením globálního hodnocení Pařížské dohody po pěti letech, čímž by se významně zpozdila reakce na jakoukoliv aktualizaci vnitrostátně stanoveného příspěvku EU. Vzhledem k tomu, že EU již podepsala Pařížskou dohodu, se jedná o nepřijatelné zbrzdění sladěné správy. Je třeba využít možnosti k vhodnému naplánování pořadí přezkumů vnitrostátně stanoveného příspěvku ze strany OSN i EU.

4.2.3 Ve spojitosti s tím by nařízení mělo obsahovat ustanovení znemožňující návrat k původnímu stavu jakožto mechanismus, jak přispět k ambicióznímu cíli oteplování o 1,5 °C ve srovnání s hodnotami před průmyslovou revolucí. To by se mohlo uskutečnit prostřednictvím přijetí uhlíkových rozpočtů v pěti až deseti fázích, v nichž se EU zaváže, že do roku 2050 dosáhne nulových emisí skleníkových plynů.

4.2.4 Podle nařízení musí vnitrostátní plán v oblasti energetiky a klimatu obsahovat mimo jiné posouzení dopadu na sociální aspekty, konkrétní vnitrostátní cíle s ohledem na energetickou chudobu a akční program. EHSV tato otázka zvláště znepokojovala a vítá zahrnutí těchto prvků. Vnitrostátní plány v oblasti energetiky a klimatu si však mohou samostatně určit vlastní definici energetické chudoby, což znemožní srovnání údajů mezi členskými státy, a podkope se tak šance EU na

⁽³⁾ Úř. věst. C 424, 26.11.2014, s. 39 a Úř. věst. C 75, 10.3.2017, s. 103.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 264, 20.7.2016, s. 117.

spravedlivou transformaci a zvýší pravděpodobnost veřejného odporu vůči samotné transformaci. Proto doporučujeme, aby nařízení obsahovalo jednoduchou referenční definici. Tu by členské státy nemusely závazně přijmout k interním účelům, ale stanovila by kritérium, podle kterého by vnitrostátní plány v oblasti energetiky a klimatu musely podávat zprávy. Příkladem takové definice by mohla být věta „energetickou chudobou se rozumí situace, kdy domácnost utratí více než 10 % disponibilního příjmu za energii na vytápění nebo chlazení na odpovídající úrovni“. Taková definice umožnila některým zemím posuzovat pokrok – nebo jeho absenci – v odstraňování energetické chudoby, ale daný problém má více příčin a může být nezbytné použít definici zahrnující další faktory.

4.3 *Transparentnost, odpovědnost a vymáhání*

4.3.1 Výbor konstatuje, že mnohé předešlé právní předpisy týkající se energetiky byly při provádění a vymáhání poznamenány zpožděním nebo nepřesnostmi. Členské státy proto musí v duchu solidarity a odhodlání vynaložit maximální úsilí na uplatnění politické vůle a administrativních zdrojů pro účinné provádění tohoto nařízení. Časový rozvrh je mimořádně náročný. Návrhy vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu, jež byly předmětem účinného procesu konzultací a regionálního dialogu, musí být předloženy Komisi do 1. ledna 2018. To znamená, že práce na vnitrostátních plánech v oblasti energetiky a klimatu a související dialogy se zainteresovanými stranami a regionálními partnery již probíhají. EHSV oceňuje, že hybnou silou tohoto procesu jsou požadavky nového rámce a cíle pro období 2020–2030, ale je znepokojen tím, že bez nezbytného pochopení ze strany občanů a jejich zapojení může být oslabena legitimita politiky EU v oblasti energetiky, a to zejména mezi spotřebiteli postiženými rostoucími náklady na energie.

4.3.2 Plánovaný proces správy nezahrnuje dostatečně transparentní sankce za nízké cíle nebo jejich nedodržení. Transparentnost a odpovědnost jsou nezbytnou podmínkou, aby zainteresované subjekty, zejména občané, mohly uplatnit svůj vliv. EHSV proto navrhuje, aby byl zřízen nezávislý orgán zainteresovaných subjektů, který zajistí účinné zastoupení zainteresovaných subjektů a konzultace v každém členském státě, a aby tento orgán zveřejňoval svoji výroční zprávu o procesu správy a doprovodném dialogu. (Viz 4.6)

4.3.3 V nařízení se transparentnost často zmiňuje, ale EHSV je znepokojen tím, že není jasné, zda je časné zveřejnění a umožnění veřejného přístupu v každé fázi vypracovávání vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu povinné. V preambuli, ale nikoliv již v člácích nařízení, se odkazuje na Aarhuskou úmluvu, což výbor považuje za nedostatečné. Nařízení by mělo jasně stanovit, že členské státy musí zveřejnit předlohu vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu v co nejranějším stadiu a že všechny následující fáze vývoje plánu, včetně připomínek a reakcí Komise, regionálních partnerů a členských států, budou veřejně přístupné.

4.3.4 Vzhledem k nepostradatelné úloze přechodu na obnovitelnou energii je nutné více vyjasnit povahu a fungování „platformy financování“ (článek 27) a to, jak bude určována finanční hodnota případného schodku v zajištění obnovitelné energie. Předpokládá se například, že tato platforma bude působit pákovým efektem na finanční prostředky soukromého sektoru na základě „příspěvků“ členských států? Navrhuje se, aby bylo možné finanční prostředky nashromážděné v takové platformě použít na opatření v oblasti energetické účinnosti, jakož i na poskytování obnovitelné energie.

4.3.5 Přetrvává určitá nejistota ohledně toho, jak budou doporučení Komise navazující na proces ročního podávání zpráv vymáhána, pokud podle nich členské státy nebudou neprodleně postupovat. Bude-li zvoleno obvyklé řízení o nesplnění povinnosti, bude tento postup nepochybně příliš pomalý, aby byl v daném časovém rámci účinný.

4.4 Plně podporujeme ustanovení o povinné regionální spolupráci mezi členskými státy při zlepšování účinnosti a efektivity opatření a při podpoře integrace trhu a energetické bezpečnosti. Navrhujeme však, aby článek 2, Definice, zahrnoval i výraz „regionální“, aby mohla Komise navrhopvat a vymáhat zapojení, jestliže k němu nebude docházet. V současnosti je možno termín „regionální“ chápat spíše ve vnitrostátním než mezistátním smyslu nebo je „region“ definován geograficky, a nikoli jako skupina států s doplňujícími se zdroji energie.

4.5 Zvláště vyjadřujeme mimořádné zklamání nad tím, že článek 10, Veřejné konzultace, není konkrétní a dostatečný a zdaleka nenaplnuje návrh EHSV na rozsáhlý evropský energetický dialog (EED) – tedy prvek, který by přímo a jednotně oslovil občany/spotřebitele a nabídl by na základní úrovni vzdělávání a zapojení v oblasti, která bude v mnoha členských státech jen obtížně prosaditelná. Takový dialog je příliš důležitý na to, aby byl řešen, pokud vůbec, v rámci „nelegislativních opatření“, a měl by být realizován prostřednictvím dodatečného ustanovení v článku 10. Tento článek také nespĺňuje standardy směrnice o strategickém posuzování vlivů na životní prostředí, jež stanovuje standardy transparentní a participativní správy v oblasti životního prostředí, jejíž důležitou součástí tvoří plánování v oblasti energetiky a klimatu.

4.6 Proto opakujeme, že EHSV je toho názoru, že proces správy, jak jej stanovuje toto nařízení, neumožní dosáhnout vnitrostátně stanovených příspěvků bez zapojení a podpory občanské společnosti v celé Evropě. Má-li být získána důvěra občanů a být dosaženo jejich zapojení, měl by být tento dialog nezávislý na vládních institucích a procesu vnitrostátního plánování v oblasti energetiky a klimatu. Jeho těžištěm by mělo být informování občanů, pomoc dodavatelům energií zapojit se a získávat si důvěru a poskytnout prostor pro vyjádření obav různých skupin, pokud jde o energetickou bezpečnost, cenovou dostupnost energií a energetickou udržitelnost. EHSV vyjádřil svoji ochotu hrát v tomto procesu, jež nazval evropským energetickým dialogem, určitou úlohu spočívající v uspořádání některých aspektů organizovaných vnitrostátních konzultací a účasti na nich. Rozsah takového dialogu však vyžaduje, aby se čerpalo ze širších zdrojů a stavělo na rozsáhlém vnitrostátním závazku. Souhrnně řečeno budou nezbytné tyto kroky:

- Bude zřízen mechanismus za účelem vytvoření nezávislého a nestranného fondu prostředků, které budou čerpány především od zainteresovaných subjektů v rámci výroby energie a dodavatelského řetězce a budou doplněny o vhodnou podporu EU a vlád členských států. Celkově bude evropský energetický dialog představovat vysoce nákladově efektivní způsob zapojení všech možných spotřebitelů energie do energetické modulace a uznávání a stimulace příspěvků „prozumentů“.
- Souběžně s pokyny ke struktuře vnitrostátních plánů evropský energetický dialog v konzultaci s Komisí a všemi klíčovými zainteresovanými subjekty vypracuje pokyny k vytvoření vnitrostátních energetických dialogů.
- Bude vytvořena zcela nezávislá struktura koordinující evropský energetický dialog, která bude podporovat činnost a provádění ve všech členských státech. Tato struktura by měla mimo jiné přispět k nezbytnému přezkumu ze strany Komise zaměřenému na obsah a ambice vnitrostátních plánů i jejich provádění. Tím se vyzdvihne možný příspěvek zainteresovaných subjektů k vytváření politiky a naplní požadavky účinné konzultace obsažené v nařízení.
- Uskuteční se diskuse o vnitrostátních plánech a diskuse na regionální úrovni se skupinami sousedních států zaměřenými na evropský energetický dialog. Poté proběhnou diskuse na úrovni EU mezi všemi skupinami zapojenými do energetického dialogu. Tyto diskuse, které se uskuteční prostřednictvím nezávislé koordinační struktury, by měly mít poradní funkci vůči institucím EU a měly by posílit nákladovou efektivnost politik EU a členských států.

4.7 EHSV navrhuje, aby v rámci Evropské agentury pro životní prostředí bylo zřízeno specializované informační oddělení o evropské energetice, jež bude odpovědné za shromažďování údajů a hodnocení procesů ve spojitosti s nařízením o správě energetické unie. Mělo by pracovat v úzké součinnosti s navrhovaným střediskem pro sledování energetické chudoby a poskytovat informační služby evropskému energetickému dialogu na vnitrostátní úrovni.

4.8 Energetická bezpečnost je v rámci nařízení jednou z pěti hlavních oblastí podávání zpráv a posuzování a zejména tato oblast bude vyžadovat rozsáhlý regionální dialog. Výbor již konstatoval, že EU potřebuje jasnou a sdílenou energetickou diplomacii a politiku vůči třetím zemím⁽⁵⁾. Energetická bezpečnost a solidarita je podle Komise prvním pilířem společné energetické unie, ale bez pevné dohody a partnerství s důležitými světovými hráči a bez společné energetické politiky nelze takového výsledku dosáhnout.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 264, 20.7.2016, s. 117.

4.9 EHSV vyjadřuje obavy z dopadu brexitu na proces správy. Zaprvé, proces, jež navrhuje nařízení, v současnosti počítá s členstvím Spojeného království a na základě toho budou vyměřeny vnitrostátně stanovené příspěvky. Konečné vnitrostátní plány v oblasti energetiky a klimatu budou stanoveny dříve, než Spojené království oficiálně odejde z EU, ale v té chvíli asi bude nezbytné provést podstatné úpravy, jež umožní odečíst z celkového příspěvku EU vnitrostátně stanovený příspěvek Spojeného království. Navrhujeme, aby Komise vypracovala vedle scénáře pro „osmdvacítku“ také scénář pro brexit a aby se souběžně diskutovalo o obou scénářích. Zadruhé, odchod Spojeného království by mohl mít značný dopad na politickou rovnováhu a diplomatickou strategii, jež jsou významné pro každou z pěti kategorií v oblasti působnosti nařízení – a zejména na energetickou bezpečnost.

V Bruselu dne 26. dubna 2017.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
George DASSIS
